

Вікторія СЕМА,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник наукової лабораторії
з проблем превентивної діяльності та запобігання
корупції навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ
Вікторія ЛИТВИН

ПРИЧИНИ ВЧИНЕННЯ ПІДЛІТКАМИ БУЛІНГУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Проблематика булінгу в закладах освіти є надзвичайно актуальною. Збільшується обсяг агресивних проявів в підлітків, вони дедалі частіше є систематичними й довготривалими по відношенню до інших учасників освітнього процесу, залучають увесь учнівський колектив. Ситуація булінгу призводить до педагогічних, психологічних, медичних наслідків, які впливають на психічне здоров'я особистості.

Діти, що потерпіли від булінгу, дуже відрізняються від всіх дітей в класі. Типовими психологічними рисами учнів що потерпіли від булінгу є: полохливість, вразливість, замкнутість, соромязливість; часто вони тривожні, невпевнені в собі, мають низьку самооцінку; схильність до депресії; часто не мають жодного близького друга або близької подруги й успішніше спілкуються з дорослими, ніж з однолітками; можуть бути фізично слабшими за своїх ровесників[1, с. 11].

Причинами виникнення булінгу в підлітковому віці можуть бути різноманітні фактори, що можна поєднати в 4 групи:

1. особистісні;
2. сімейні;
3. соціальні;
4. оточення [2].

Особистісні чинники є фізичними або психологічними особливостями особи підліткового віку (індивідуальні особливості фізичного, психічного, інтелектуального розвитку, а також зовнішності та ін.) [3, с. 67].

Серед сімейних чинників, що визначають агресивну поведінку дитини і можуть провокувати булінг, можна виділити:

1. брак близьких стосунків в батьків із дитиною і відсутність їх уваги до неї позбавляє дитину можливості ділитись із рідними власними проблемами і труднощами в спілкуванні;

2. слабкий чи занадто сильний (авторитарний стиль спілкування) контроль над дитиною;

3. гіперопіка над дитиною;

4. тиск чи жорстоке поводження батьків, що призводить до сприйняття дитиною довкілля як постійного джерела загрози;

5. домашнє насильство спричиняє появу булінгу, насамперед у шкільному середовищі, коли дитина, що потерпає від домашнього насильства, копіюючи дії дорослих, може стати як жертвою, так й кривдником;

6. виховання в неповній сім'ї.

Несприятливий соціально-психологічний клімат у закладі освіти, стрес від навчанням унаслідок перевантаження, відносини із однолітками і вчителями/вчительками, відсутність належної уваги із боку вчителів/вчительок, сприяють появі сварок, конфліктів, проявів насильства і їх перехід у булінг.

Соціальні чинники є стереотипами, культурними нормами, соціальною і економічною нерівністю, впливом інформаційних технологій (ЗМІ, інтернет, ігри, а також фільми та ін.) [3, с. 54].

Здійснивши теоретичне дослідження можна зробити висновки. Булінг розглядається як агресивна форма поведінки. Метою його є завдання шкоди, викликання страху або тривоги, створення негативного середовища в школі для об'єкту булінгу. Соціальна природа окресленого явища розглядається через ряд причин, що мають в основному соціальний характер. Сучасність має неконтрольовану пропаганду насильства й жорстокості, низький матеріальний рівень життя, низька правова культура.

Серед підлітків булінг проявляється через різні акти фізичного й психологічного насильства. Ця тема для школи не є новою, а в останній час стала надзвичайно актуальною. Особливо він шкідливий для підлітків, оскільки саме в цей період відбувається їх дорослішання, формується особистість, засвоюються моральні норми, виробляються стереотипи взаємовідносин з протилежною статтю.

Список використаних джерел

1. Барліт А.Ю. *Форми і методи подолання (мінімізації) соціальнопедагогічної та психологічної проблеми булінгу в освітньому середовищі. Горизонти освіти.* 2012. № 2. 46 с.

2. Булінг – важлива проблема для дітей в Україні. ЮНІСЕФ розпочинає кампанію проти булінгу. URL: https://www.unicef.org/ukraine/ukr/media_31252.html

3. Король А. Причини та наслідки дослідження явища булінгу. *Відновне правосуддя в Україні*. 2009. № 1. 190 с. URL: https://rescentre.org.ua/images/Uploads/Files/poperedzhenya_dl/buling_article.pdf

Ольга СИДОРУК,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 3

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

кандидат юридичних наук,

старший науковий співробітник наукової лабораторії

з проблем превентивної діяльності та запобігання

корупції навчально-наукового інституту № 3

Національної академії внутрішніх справ

Вікторія ЛИТВИН

НАСИЛЬСТВО СЕРЕД УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Як ми знаємо, насильство є досить серйозною проблемою, яка існує в усьому світі. Воно може мати фізичні, психологічні, сексуальні та економічні наслідки для потерпілих осіб. Щодо тлумачення поняття «насильство» - це протиправні дія або бездіяльність (а також погрози їх вчинення) у формі фізичного, сексуального, психологічного, економічного насильства, що вчиняються у визначеному колі осіб, незалежно від місця їх проживання. Це не лише завдані побої, які уявляють собі більшість населення. Насправді ж воно включає десятки форм насильницької поведінки. Але у всіх цих різновидів є спільні ознаки: відсутність поваги до іншої особи, прагнення влади та контролю над ним або нею, керування його або її рішеннями та діями.

Наразі актуальний термін «булінг» , який набрав своєї популярності не так давно. Отже, булінг - це діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого [2].